

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko 100 D. Cena Marijinoga Lista na celo leto je: doma 10 D., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki teden, M. List vsaki mesec. Naročniki M. Lista i Amerikanci dobijo kalendar brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno. Rokopisi se ne dajo nazaj. Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali upravništvo Novin v Crensovece, Prekm.

„Vredništvo i upravništvo Novin je v Crensovcih, Prekmurje“.

Vrednik: Klekl Jožef, vp. plebanoš v Crensovcih.

Oglasi, (inserati) se tudi sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimeira za ednok en dinar, za večkrat poplist. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din, više od vsake reči pol dinara. Med tekstem je cena oglasov cm² dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 14, 12 ali celo stran, dobi 25% popusta za edno objavo, za večkratno več. Takso za vse oglase plača upravništvo „NOVIN“.

Blok bratskoga sporazuma na deli.

Ugledni i svetovnoznani evropski listi, ki so dosta pisali o volitvah v Jugoslaviji, so o opozicionalnih strankaj izpovedali najbolšo sodbo. Povdarili so, da je opozicija, ki bo nastopala proti politiki, kakšo je vodo PPŽ. režim dozdej, močna, da je železna, ar je dobro organizirana i trdno združena. Kak so meli istino, se vidi iz dogodkov zadnjih dni, v šterih igrajo voditelji bloka narodnoga (bratskoga) sporazuma glavno vlogo.

Dobro se zavedajo, da je ljudstvo njüvo politiko, ki so jo vodili do zdaj, odobrilo, zato jo bodo nadelüvali celo bole odločno kak do zdaj. Pri volitvah so dobili prek 300 jezer glasov več, kak vladnivi stranki, ki sta ponücali vsa dopüščena i protizakonita sredstva, da bi izšli iz volilnoga boja kak zmagovalki. Gda sta Pašič i Pribičević v prvih hipaj po volitvah lovila na levo i pravo v svojoj neodločnosti, da bi zakrila svojo zgübo, ki jiva je zadela z volitvami, so voditelji protirežimskih strank začnoli s premišlenim delom. Zbrali so se v Belgradi, da pretresejo položaj, ki je nastao po 8. februaru i da določijo smer svojemü nadalnomü postopanju. O svojem posvetüvanü neso dali na svetlo nikših poročil. Komaj 25. februara so naslednje obvestilo:

1. Zastopniki sporazumnih strank ugotavljajo, da so njüve stranke odobrile politiko narodnoga sporazuma i da so pri teh volitvah izvoljeni z izrečnim naročilom, da to politiko izvedejo do konca. — V drugoj točki pravijo, da so stranke, iz šterih obstoji zdašnja vlada, izklüčene od dela za sporazum i da blok sporazuma z radikalnim klubom kak celotov nemre vküпно delati. — Na konci, obvestila pravijo o pstopanju PPŽ. režima:

Zastopniki bloka narodnoga sporazuma ugotavljajo, da je takše postopanje brez zakonske podlage i zavolo töga navadno nasilje i izjavljajo, da sporazume stranke v slučaji, če bi vladno nasilje zabranilo izvolitev če tudi samo ednoga narodnoga poslanca, da ne bi mogeo priti na sejo narodne skupščine, povzemejo najodločnejše ukrepe, da zabranijo vstvaritev takšega nevarnoga dogodka.

S tem odločnim stopajom je blok pokazao, da se boja ne böji, z ednim pa je tudi na laž postavo svoje nasprotnike, ki so po svojih novinah raznašali glase, da blok razpada, da se je dr. Korošec od njega ločo i se začno pogajati z radikali. Takše odločnosti Pašič i Pribičević nesta pričaküvala, zato so vplivali na njiva sklepi porazno. I tudi lahko. V parlamentu bota

mela samo kakših deset glasov večine. Bojati pase njima je, da vsi radikalne ne bodo več slepo bogali Pašiča, nego se bodo odločali slobodno tudi proti njemi, če bo potrebno. Potem pa večine več nega. Nasproti pa bo stao blok, v šterom vsi mislijo kak eden, ar leži vsem na srci, da pride v našoj državi do mira i zadovolnosti, to pa se dosegne samo s tem, da se vsi trije narodi bratsko sporazumejo.

Fr. K.

Podpore narodove prihodnosti.

Francoski list je pred dobrim mesesom priobčo zanimive podatke.

Dvanajst prostozidarskih i socialističnih francoskih ministrov ma samo troje dece. Eden ma dva, eden ednoga i ostalih deset niednoga.

Proti tomi so postavili druge podatke. Izšli so iz podstave, da družine, v šterih je edna kotriga postala nüna, lahko imenüjemo za dobre katoličanske družine. Pozvali so teda kotrige ednoga francoskoga nünskoga reda, da vküpspišejo, kelko braje majo i če je šteri med temi v zakonskom stani, kelko dece ma. Po takšem računanju se je pokazalo, da družinske kotrige redovnih sester tvorijo 3067 družin i v teh je skupno 21.616 dece. Povprečno teda pride na družino 7 dece.

Francoskoj državi zdaj v oči mečejo, da edno dečji red, bole še pa grešnejši brezdečji zakoni povzročajo, da število prebivalcov ne narašča. Zdjaj je tü odgovor, komi moramo pripisati propadanje francoskoga naroda: *prostozidarskim i socialdemokratskim brezvercom*. I komi se trbs zahvaliti, da se ne pogübi popunoma? Edino družinam, ki živejo versko življenje.

Francoska katoličanska zveza.

Taki v začetki Herriotove vlade so se začnoli francoski katoličani močno gibati. Komaj je Herriot s svojimi naredbami nastopo proti katoličancov, s tem da je da ukiniti poslaništvo pri papi v Rimi i drugim zapovedi i prepovedi, so spoznali, da je nevarnost velka, za to se morajo oglasiti. I se so oglasili. Po francoskih varašaj so se na deset jezere zbiraü verni katoličanci i so protesterali proti Herriotovim protivnerskim naredbam.

Sprevideli pa so, da so slabi, ar neso organizirani. I začnola se je zbüjati misel po združitvi, po nekšoj zvezi, v šteroj bi lahko

vküпно nastopali proti krivicam i za pravice katoličanske Cerkev na Francoskom. I ta miseo se je obistinila. Ustvarili so zvezo, v šteroj je do poldva miljona vernikov, ki so odločeni za boj. Zveza neje politična, ar so njeni člani lahko verniki, pristaši vseh različnih strank. Njeni cil neje, voditi politiko, nego braniti vero i Cerkev. To je povdaro v svojem govoru predsednik zveze, general Castelnau.

NEDELA.

II. v posti. Evangelij sv. Mataja XVII. 1—9. Spreobrazenje Kristušovo je predkep nebeskoga veselja, to je predpodoba nebeskoga veličanstva.

Predkratim smo čüli Jezusa: „ovo idimo gori v Jeruzalem i spunijo se vsa, štera so pisana po prerokaj, ar se oda poganem i bo ošpotan i bičüvan i oplüvan; i gda ga zbičüjejo, ga vmorijo i tretji den goristane.“ Dnes pa ga vidimo na visokoj gori, gde se je preobrazo: „Njegov obraz se je sveto kak sunce i njegovo oblačilo je postalo belo kak sneg.“

Prva prilika nam kaže Kalvarijo. Jezuš križanoga, druga pa goro poveličanja Jezušovega. Kalvarija je podoba našega zemelskoga življenja, gora spreobrnjenja pa je podoba nebeske radosti.

Što pa pride na goro poveličanja? Pozvani smo vsi, a na njo pride samo tisti, ki hodi za Kristušom. Hoja za Kristušom pa je v tom, kak je sam povedao: „Če što šče priti za menov, naj vzeme svoj križ na svoje rame i hodi za menov“. To se pravi, da če što šče priti za Kristušom na goro poveličanja, mora iti z njim tudi na Kalvarijo.

Kak srečni so bili apoštoli na gori, gda so videli poveličanoga Jezusa. Kak srečni pa homo mi, če pridemo v nebesa! Pojdimo na Kalvarijo za Jezušom, da ednok tudi lahko pridemo na goro poveličanja!

Glas.

Slovenska Krajina.

Podružnica voj. inv. v M. Soboti nazznanja, da vse posle svojih članov zvršavle samo po nedelaj od 8. do 12. vöre predpoldnom, v prostorih gostilne g. Péterka. Nadale, da so prišla letna uverenja za polovično vožnjo na železnici za leto 1925, štere si vsaki član v omenjenom časi lahko prevzeme.

Novi svet.

Spisao: I. Sziklai.

Iz vugrščine prestavo Fr. Kolenc.

Njeva sta bila na prijetnoj toploči. Tisti mraz njima neje stepao slabotnoga tela.

Kda je Mari videla, da že spita, je piñnola posvet i je utrüjeno sela na posteo. Vroči obraz je zakopala v vankiš i je pritko jokala.

Zdjaj že tudi ona ma prijatela, šteriva jo bota ljubila.

Dve mali srčeci. Majčkena, slabotna toplota v ledenoj mrzloči sirotinstva. A toplota, sunčni žarek, živi, v lübeči, nepokvarjeni srci.

3. Srenski dnevi.

Gda sta se Elemér i Trezika zbüdila, je Mari že zakürila, naložila ogenj v kühnji, spucala je gospodove črevle, ka bi že včeraj zvečer morala öpraviti; a neje mogla, ar sta jo deteti zadržali.

Tmično je še bilo; a Gohér se je pripravlao. Ob devetoj vüri mora biti v varaši, da bo

navzoči pri spišüvanji sorodnikove zapüščine.

Celi den se neje prikazao. Gohérca je opoldne že jako mrmrala, da že izda ne pride. Izgovor se zna bo meo. To bo pravo, da so ga uradni posli zadržavali; a njoj zaman guči. Uradni gospodje neso tak marlivi, da bi cel den aldüvali. Nego je v varaši zadosta poznanih prijatelčkov, zdaj, gda nje ne poleg, sveta istina, da zablodi v kakšo krčmo i kesno večer, mogoče ravno natrkani pride domo. Nazadnje še dobi eden tao oskrbniških penez (je tudi potrebno, ar deca jejo), i če se zmeša, še jih tam püsti krčmari, cigani. No, samo to naj vüpa napraviti!

Ar pa jo je te domislek, ka je nazadnje samo navaden domislek bio, jako mantrao i čemeri so takši v človeki, da neje dobro jih zadüšiti, kak z močnim zatikom vino, ki je začnolo vreti, da bi nastala iz njega požga, nego trbe püstiti, da se zbrboče, ar inači v človeki samom napravi škodo njena napinjajoča moč: je Gohérca najprle na Mari, na to pa na deteti izlra peneci tok svojega napinjajočega srda. Dnes je čüдно nemarna i neopačna bila

ta slüžkinja; ne je zbrisala stolcinih nogač, tudi na vrhi sklednjeka je püstila prah, zafrig je osmodila, tak da so ga morali vlejati v ščavo... Neje mogoče od sleđa do sleđa zasledüvati falingo, s šterov je dnes nesrečnica pozüčila gospodinjino razdraženost.

Če pa neje skrbno zbrisala praha s poništva, še v vekšo nevarnost sta spravili hišni red i čistobo deteti, ki proti vsoj žalosti i potrtosti nesta mogli protistati svojoj naravi i sta začnoli veselo skakati.

No bilo je grmenje!

Kak tak plemenito srce mata? Lepo. Očo so komaj včeraj pokopali, njevi pa skačeta. Na lepo dostojnost jiva je navčila Juliška. Mislita, da sta doma. No ja, doma sta, tudi šče, da bi se doma čütila. A to je čisto inačiši dom. Toga ne püsti prevrnoti. Naj se včita reda, dostojnosti. Takša naj bo hiša, kak kapelica. Če se ščeta špilati, tam je dvor. Tam pa je zdaj velko blato. No naj pa sedeta v kdt; Elemér naj vzeme naprej knjigo, Trezika iglo za štrikanje, potem pa se naj ne geneta do obeda. (Dale.)

Dr. Anton Medved †. Po štiri dnevnom betegi je 26. februara ponoči zatismo od zemeljskega truda i dela zmantrane oči k večnomi počitki profesor veronauka na mariborskoj državnoj gimnaziji, dr. Anton Medved. Izročio je preblago dušo svojimi stvarnikami, što je po plačilo, ki si ga je v zemeljskom življenju zaslužio. Za Boga je delao v celom svojem življenju — kak je sam večkrat pravo — zato je šo k Bogu. Pokojni je bio blaga duša, smileno srce. Za vsakega sirmaka je meo odprte roke. Posebno pa je lübo mladino, štero je zgajao prek tresti let. Toj je bio pravi oča; brano jo je, vodo jo i njoj je davao tanače. Što je bio Medved, je pokazao njegov sprevod, šteroga je začno i do stolne cerkve vodo presvetli nadpastir — mariborski püšpek — od stolnice naprej do cintora pa stolni dekan, kanonik dr. Tomažič. Na jezere ljudji ga je sprevaljo na zadnjoj poti i gda so spadnole prve grüde zemle na drevo v jami, so se zaskuzile oči mladih i starih; vsi so jokali, ar so se zavedali, da so zgübili dobroga oča, vernoga prijatela.

Prostovoljno gasilno društvo v Rankovcih se zahvaljuje vsem, ki so preplačali vstopnino ob priliki naše prireditve, tüdi onim, ki so prireditve ne posetili i so vstopnino poslali. Posebno pag. Obali, da so nam prepüstiti svoje prostore, i za dobro postrežbo. — Za društvo: V. Šohar, tajnik.

Zanimivosti.

Govornik i somar. Francoski kral Henrik IV. je prišeo v mali varaš. Sprijali so ga veličastno. Gda je župan začno s pozdravnim govorom, je nekšji somar v bližini začno tak kričati, da je govornika prekričao. Kral je pravo: „Gospoda mojiva, govornika eden za drugim, ovok niednoga ne bom razmo.“

Dobro zadeo. Berlinski doktor dr. Friedrichs je bio jako originalen i sirov. Nekša betežnica ga je že večkrat razdražila i zato je ne marao. Ednog ga sreča na cesti i prle kak bi njoj mogeo vujti, ga je že prijela i njemi je na dugo i šürko razlagala, ka jo težji. „Dobro“ je pravo „bomo pogledali. Zaprite oči i pokažite mi jezik. Napravila je tak, on pa je v najvejšoj nagloči premino za bližnjim voglom.“

Čuden hotel. Davkar varaša Perfall v am. državi Teksas je odpro čuden hotel, brez vratarov i blagajnikov. Napravo je čisto navadno. V folaši na tablici sò številke sob; številke zasedenih so prekpotegnjene. Izbereš si sobo, zapišeš svoje ime v knigo i prek potegneš številko na tablici; na to vzemeš klüč za sobo. Prostori so jako lepi. Če šče gost odpotüvati, dene penoz za sobo v kovertu, zapiše na njega številko sobe i ga vrže v nabiralnik. Dozdaj je samo eden gost „pozabo“ poravnati svoj dug. Gospod davkar je jako zadovolen. Vsakših 14 dni pride v hotel, odpre nabiralnik i prešte svoj dobiček. „Če so moji gostje zadovolni,“ pravi g. davkar, „sem jaz tüdi.“ Neprestanoma dobiva zahvalna pisma od prenočüvalcov, ki so veseli, da jih ne mantrajo vratar, plačilni nakar i ka je še drugoga osobja.

Gospodarstvo.

1. Zrnje. V Novom Sadi:

100 kg. pšenice	400 Din.,
„ žita	300 „
„ ovsu	300 „
„ kukorice	180 „

2. Živina:

govenska: teoci: svinje

v Zagrebi 1 kg. 24—27 D. 25—29 D. 28—32 D.
v Ljubljani „ 20—23 D. 25—27 D. 20—25 D.

3. Krma.

Sena m. 90—125 D., slame m. 70—100 D.

Zagrebečka borza

dne 4. marca 1925

Amerikanski dolar, 1 dolar	D 59
Austrijska krona, 100 K	D 0.0875
Čeho-Slov. krona, 1 K	D 1.83
20 kronski zlat	D 226.50
Francoski frank, 1 frank	D 3.125
Madjar. K 100 (nova em.)	D 0.08575
Švic. fran., 1 fr.	D 1.88
Talijanske lire, 1 lira	D 2.4735

Zürich:

Dinar, 100 Din Sv. frcs 8.40

Pošta.

V. N. M. Sobota. „Pisma“ ne moremo objaviti. Je neke ko preveč nečastnikarsko sestavljeno. Spada bole v kakšji napadalnopolemni list. „Novine“ pa to neso i tüdi neščeje

biti. Drugič kaj bole primernoga, kakše novice iz murskosobočke okolice. Z. Pomurski. M. Sobota. „O. na p. v tüji sv.“ bo morala malo počakati. Telko je najmre drugih aktualnih pitanj, da za njo nega mesta. Kak „podlistek“ je nemremo objaviti, ar toga že mamu. Ob priliki pa že pride na svetlo. Kaj drugoga pošli iz vašega življenja! Jurij Kozar. Martinje. Novine sò odposlane za 8. i 15., či ste je nej dobili, pozvedite na pošti, što je dol zeo mesto vas. Novin vam pošilamo 12. Či kaj zvedite nam javite. Mihal Kozar. Satahovci. Kalendarje sfalili.

MALI OGLASI

Naprodaj je edno lepo posestvo, štero meri 22 plügov, obstoječe iz hižnogo in gospodarskoga poslopja. Lepi sadovnjak njive, pašnjek senožati, log i gorice vse v najlepšem stani. Pojasnila se dobijo pri posestniki KAMLER ANTONI v Krčevinaj hš št. 87. p. Wurberg pri Ptuj.

Pri Sv. Sebeščani v plivanošovom logi je vsefele lepi les vsako vöro k odaji.

Na prodajo

v MURSKOJ SOBOTI 4 hiže, 2 travnika, 3 njive, v NORŠINCIH 3 njive, 1 log, v MARIBORU 2 hiži, v šterih obstoji in se lahko napravi trgovina.

Informacije izdaja:

advokat dr. ŠÖMEN LAJOS

v Murški Soboti, Prekmurje.

Prvovrstno jabolčnico

ima za oddati

UPRAVA VELEPOSESTVA

v Gornji Lendavi.

Na prodaj

eden žuti žrebec 12 let star, čiste belgijske fajte, brez vsakše hibe. — Zvedi se pri Franci Horvat v Dobrovniku.

Eladó

egy sárga csödör, 12 éves, eredeti belga, minden hiba nélkül. — Érdeklödni lehet Horvát Ferencnél Dobronakon.

VABIJO na REDNI/OBČNI ZBOR, ki ga bo imela kolektivna obrtna zadruga za dolnjelendavski okraj v Dolnji Lendavi dne 15. marca 1925 ob 10 uri v hotelu „Krona“ v Dolnji Lendavi.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Pregled blagajne.
3. Poročilo odbornikov.
4. Pristop k Zvezi obrtnih zadrug.
5. Ureditve delovnega časa.
6. Slučajnosti.

Predsedstvo.

Skoro nova parna žaga

„Vollgater“ z vsemi pritliklinami vred stoječa v bližini Bleda ob Savi na Gorenjskem se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Cenjene ponudbe oz. vprašanja pod „parna žaga“ na upravo lista.

Slovenska Banka d. d.

podružnica DOLNJA LENDAVALA

plača najbolje dolarje in zlate peneze.

Ovlaščena banka za trgovanje z devizami in valutami. Izstavlja izvoznikom uverenja in prevzema bančne garancije.

Samostalno prekmursko katoličansko podporno društvo sv. Križ Chicago III:

ie najboše društvo za prekmurske Slovence v Chicagi. Kotrige društva postanejo lahko kat. Slovenci, moški od 16. do 50. leta, ženske od 16. do 45. leta starosti. Kotrige plačajo ednok pristopnino 1 Dol. i mesečno 1 Dol. i zato dobi vsakša betežna kotriga prvij 6 mesecov 1 Dol. podpore za vsaki den, nadalnje 3 mesece pa 50 centov na den. Če je kotriga ešče duže betežna, zvoli se njoj podpora na mesečnoj seji. Za smrtino plača društvo zdaj 350 Dol., kda bo pa več kak 200 kotrig, pa 500 Dolarov. Gotovščine ma društva 5000 Dol. kotrig 170. Želimo, ka bi bilo skoro 200 kotrig. Društvo skrbi za lepi sprevod i cerkveni pokop i bo pomagalo pri deli za prekmursko slovensko faro v Chicagi i priporoča vsem kotrigam, da si naročijo prekmursko glasilo „Novine“ v šterij objavlja društvo svoje oglase. Novine se naročijo pri Klekl Jožefi, vp. pleb. v Črensovcih, Prekmurje, Jugoslavija i se dobijo tüdi pri društvu. Društvene seje se vršijo vsako drugo nedelo v meseci ob 3. vöri na numeri 1804. So Racine Avenue, Chicago III. Opominamo vse prekmurske Slovence, ki so ešče nej ali so že v kakšem društvu, naj pristopajo k tomi lepomi društvu, štero pomaga kotrigam v potreba.

Odbor za leto 1924:

Predsednik Martin Kelenc, podpredsednik Štefan Ros, tajnik Mihal Gjorek, podtajnik Jožef Čurič, blagajnik Štefan Jakšič, paziteo betežnih Štefan Kavaš, nadzorni predsednik Matjaš Zver, račune-voditelj Štefan Ritlop i Paveo Tkalec, paziteo društva Anton Markoja, vratar Jožef Trajbar.

Naročnina ino oglasi se sprejmejo za „Novine“ pri ERDÖŠY BARNABAŠ, trgovci z papirom i igračami v Murškoj Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.

Podpirajte Novine!

Hranilnica i posojilnica v Črensovcih

r. z. z n. z. uraduje vsako nedelo ino svetek.

Obrestuje hranilne vloge (navadne) po 8%; vezane vloge proti šest mesečnoj odpovedi pod 5000 Din po 9%, vezane vloge od 5000 Din navise pa po 9½%.

Vlog stanje je že nad dva milijona.

Kmetski penezi se naj vložijo v kmetske hranilnice i naj služijo v hasek našemi kmetskomi ljudstvi. Zavüpajte nam peneze, za štere dobro stojijo naši kmetje z vsov svojov vrednostjov, ka večim sirotam je lejko posodimo na fal intereš.